

РАЗМИСЛИ...

„ Не може пари само за храна и за книги трябва”, пише хаджи Рашо в приписка на поле от страница на търговския си тефтер в средата на XVIII в. Интересно – как и защо този човек е стигнал до подобен извод. Вероятно задоволил битовите нужди на семейството си, той е видял нещо интересно и слабо

познато за обикновените българи – книгите и знанието. И разбрал нашият хаджия, че в книгите е събрана храната за човешката душа. Разбрал, че зачетеш ли се, пренасяш се на друго място, в друго време, в друг живот...и научаваш нови, и нови неща. Това разбира и всеки начинаещ любител на четенето около десет годишна възраст в

днешни времена. Известно е, че това е изчезващ вид!

Защо ни се налага, 250 години след този мислител в потури, да убеждаваме младите хора, че без книги не може, че добрата храна и таблета са недостатъчни...

Питаме се не е ли духовно мързеливо младото поколение, или просто динамиката на ежедневието

не им позволява да отделят време за четене.

Не е въпросът да търсим вина, а да си дадем сметка, как като народ ни се налага отново и отново да правим усилия, за да постигнем вече достигани етапи в развитието ни.

Къде са причините?! Вероятно са много, но нашето желание е да предизвикаме вашите размисли по този проблем.

ПОСЕТЕТЕ ВИНАРНА „ВИЛА ТЕРЕС” с. Карабунар

Може да гегустирате бели и червени вина, да посетите кратък курс по производство на вино и сомелюерски практики. Да се полюбувате на спокойствие и уют сред красивата природа.

За контакти:
e-mail: villateres@yahoo.com GSM: 0888550140

ГРАД СЕПТЕМВРИ И 1000-ГОДИШНИНАТА ОТ СМЪРТТА НА ЦАР САМУИЛ

По средата на пътя между Ветрен и Бошуля край моста на Асар дере стърчат останки от крепостта Вономасион, носила през вековете имената Вономасийско пълчище, Бона мансио, Асар, Асарджик. Вече по българско и византийско време крепостта Вономасион пазела източния вход-изход на прохода Траянови врата, наречен вече „Българската клисура”. Живял във Франция от 1844 г. до 1928 г. лекарят Гюстав Шльомберже. Събрал огромна сбирка от византийски монети и печати, проучил ги и ги публикувал в голяма книга „Сигилография на Византийската империя” (1884 г.), която и до днес остава настолна книга на историци и нумизмати. Между 1896 и 1905 г. излиза в 3 тома най-ценното за нас изследване на Шльомберже „Една византийска епопея в края на X век”, в която е описал 40-годишна-

та борба между цар Самуил и византийския император Василий II Багренородни, наречен Българобиец. От този труд на Шльомберже са преписали всички български историци, от него преписах и аз и поднасям преизказ за си на хората от родния ми град и българския народ, като започвам с предисловие за историческите обстоятелства, предхождащи тази война.

В 965 г. византийците повикали руския княз Светослав на помощ срещу българите и той прогонил цар Петър. На следната година решил да завладее България за себе си, превзел Преслав

и пленил цар Борис II. Тогава византийският император Йоан Цимиски прогонил Светослав обратно и завладял цяла Северна България. Отвел цар Борис II със семей-

Вономасион като Асар по време на турското владичество

ството му и брат му Роман в Цариград, разжалвал ги и скопил Роман. След това Цимиски отишъл в Сирия да потуши въстанието на Варда Склер и след 4 години война умрял. В Дунавска България избухнало въстание срещу Византия. То било улеснено от изтеглянето

на византийските гарнизони в Сирия и похода на западните български боляри, наречени „комитопули”, Давид и Самуил в Елада. Стигнали чак до Коринтския провлак и Византия треска я затресло. Византийският богослов и поет Йоан Геометър написал стихотворение „Комитопулът”, посветено на Самуил: „По небесната твърд кометата е подпалила етера, на земята комитът опустошава Елада.” По това време над Цариград се появила комета. За да разбере читателят играта на думи, трябва да знае, че на гръцки „комит” и „комета” се пишели по един и същи начин – „комитес”. Давид бил много набожен и станал калугер, Мойсей загинал при обсадата на Серес, Аарон загинал от ръката на роднина и на престола на Западно българско царство седнал Самуил. Той завладял Елада до Пелопонес и Балканския

полуостров от Солун до Драч и Белград. Според Шльомберже границата между Византия и Самуиловата България „минавала по Средна гора, която разделя Ихтиманското поле от Пловдивското.” Тук ще намесим град Септември: крепостта Вономасион с прилежащото и тракийско селище между Ветрен и Бошуля е охранявала тази граница. Че тя е минавала точно там – за това говори името на село Елинере между Вономасион и Виноградец. То е изчезнало след Освобождението. „Елинере” на латински означава „прекарвам линия, граница”. Точно за това място Шльомберже дава много ценно за септемврици и българската история сведение, което взел не от гръцките извори за българската история, а от сирийския арабски историк Яхья:

„През лятото на годината 986 цар Борис II и скопеният му брат Роман избягали от Ца-

риградския дворец на коне. С бърза езда те стигнали теснината на Траяновата врата. Конете на клетите бегълци се изтощили и те тръгнали пеша. Настигнали ги българи, които пазели прохода. Борис II, който вървял напред, не бил разпознат от тях заради византийските му дрехи и бил убит. Роман, който вървял отзад, обяснил кои са и избягнал съдбата на клетия цар Борис. Българите завели Роман при Самуил.”

Проф. Златарски (История, I, стр.655,771) смята, че Роман бил провъзгласен от Самуил за цар и царувал до 996 г., когато умрял. Самуил заел престола едва след неговата смърт. Пред новата опасност за Византия 28-годишният император Василий II оставил военначалника Варда Фока да потушава въстанието в Сирия и с цялата си европейска войска се отправил срещу независима България и Самуил. Било юли месец 986 г.

Д. Делийски,
следва продължение

с. Варвара - родно място на осем автора

Родопите са най-лиричната българска планина, съчетала в себе си релеф с меки овални очертания, шарените „черги” на природа, одухотворена с легендарните песни на Орфей, архитектурата на живописни села и гостоприемството на хората.

В полите на Родопска планина, в т.нар. Родопска яка е разположено село Варвара. Отдалече още, пътникът може да види „накачалите” кокетни къщи по планинския хребет. Китното българско село пази ревностно своите традиции и песни, пази историята и родовите си корени. Неслучайно в местната библиотека е събрана

богата етнографска сбирка с предмети от бита на Варвара. За да помнят старите и да знаят младите, за да не угасне никога пламъка на родолюбието. Във Варвара този родолюбив пламък ис-

кри с особена светлина чрез книгите на 8-те местни автори. Осем творци, закърмени с обичта към родната Варвара, омаяни от магията на Родопска планина, запленили от красотата на българското

село. ГЕОРГИ СТОЯНОВ – БИГОР, ГЕОРГИ КОСТАДИНОВ СПАСОВ, ГЕОРГИ МЕТОДИЕВ БАЛАБАНОВ, ЕЛЕНА ЙОНКОВА, ПЕТЯ ИЛИЕВА ПЕНЕВА, КРЪСТАН СИМОНОВ БОНЕВ, ГЕРГАНА ОЛЕКОВА БОНЕВА, ЖИВКА АНГЕЛОВА КИПРИНА – осем автора, пресътворили в произведенията си непознатото и родното, лечебната сила на планинските билки, историята и житейските уроци, пресътворили частица от Варвара.

„Книгите са кораби на мисълта. Кораби със съкровища, които пътуват през времето и разнасят своите дарове, правейки ги достъпни за поколенията”.

Един такъв кораб е акустирал в полите на Родопите, в село Варвара. Със съкровището на знанието и паметта българска - за поколенията!

„НЕ СЕ ГАСИ ТУЙ,
ЩО НЕ ГАСНЕ”

2 стр.

КЪРАЛЕЖИТЕ
СА ОПАСНИ

3 стр.

ЗЛАТОГРАДСКА НОСИЯ
ОТ КОЛЕКЦИЯ
„СТОЯН ГЕОРГИЕВ”

4 стр.

РИБАТА ОЩЕ В МОРЕТО, ТЕ ТИГАНА ГОТВЯТ

...МОЖЕ И ДА Е ЗАБАВНО

На една от редовните сесии на Общински съвет - гр. Септември, почти в самия ѝ край, общински съветник призова от трибуната:

„Уважаеми г-н Председател, уважаеми г-н Кмете, идват избори... Утре ще се изправим пред хората и те ще ни попитат, какво направихме през мандата. Какво ще им отговорим?! Затова, нека обединим усилия и работим в екип занаят и постигнем НЕЩО“

Изумително и безпрецедентно! Закъхърлили се дали ще бъдат избрани... Голям кахър, ами то си е власт, борба.

Не е ли редно, Уважаеми общински съветни-

ци, да работите в екип, в името на поставени цели и планове за развитие и благоденствие на общината? Безкористни цели, ЗА хората, В ИМЕТО на хората, за бъде-

щето на тази община. Така, целите са користи - ПРЕДИЗБОРНО, в името на властта. Вече ТРИ ГОДИНИ липсва диалог между общински съвет, кмет, администрация,

председател. Без диалог - няма екип, няма и положителни резултати. Вие, Уважаеми общински съветници, сте политиките, дипломатичните, на вас народът гласува доверие и бяхте длъжни да превъзмогнете всички вътрешни борби.

Какво ще кажете на хората? Ами предлагаме ви една предизборна агитация: „Общината „цъфти и процъфтява“, безработица няма, асфалтирани улици - няма, междуселски транспорт - няма, култура - няма, задължения на общината - няма.“

**НЯМА кой да вярва!
Опровергайте
нашето недоверие!**

„Не се гаси туй, що не гасне“

Месец септември, отмина с девет културни изяви за Гражданско сдружение „Загорovo“. Ето и кратката хроника – на 06.09.2014 г. поздравихме жителите и гостите на гр. Септември по случай празника на града с дефиле на петнадесет празнични носии от различни географски области на страната ни; 08.09 - участвахме във фестивала за „Народни песни, танци и автентични носии“ по случай храмовия празник на село Симеоновец; 12.09 – организирахме и проведохме празничен концерт „За добра среща и добра вечер“ в с. Злоку-

Варвара.

Желанието ни да помогнем за осъществяването на някои изключителни идеи, които се раждат в читалищата на общината, да вдъхнем надежда, да подсетим хората, че имаме чудесни традиции, че българинът обича да се весели и го прави не лошо, роди идеята за тези празници. Те са и във връзка с дейността на Гражданско сдружение „Загорovo“ по подпомагане на местните фолклорни ансамбли и читалища, за събиране, популяризиране и запазване на историята на родния ни край.

Марина“ гр. Пазарджик и ръководителката Петя Райкова, за ДФГ „Карабунарче“ с ръководители Стоимен Писков и Георги Йорданов, за талантливите гъдуларчета Христина Зайкова и Росица Атанасова и техния ръководител Димитър Димитров от ДК гр. Септември!

Благодарим на ЖФГ с. Бошуля с ръководител Гинка Балабанова, на ФГ „Ахинора“ с. Малко

дигел Маргарита Караджова!

Специални благодарности за Стефан Ладжов, който осигури музикалното оформление и ни беше подкрепа в изявите и за всички читалищни дейци, които ни помагаша!

Заедно с тях и библиотекарките осъществихме тези инициативи. Събдохме красиви мечти и смели идеи. Получихме

Белово с ръководител Петър Петров и на ТС с. Ковачево, на ПТА „Чудесия“ с ръководител Таня Димитрова, на ЖФГ с. Алино и Момчил Чалков, на ЖТФ „Елица“ гр. Пазарджик с ръково-

вяра, че можем да променим света около нас, да дарим усмивка и приятни изживявания, да положим едно ново начало - ДА ВЪЗРОДИМ ТРАДИЦИИТЕ, ДУХОВНОСТТА И ЧОВЕЧНОСТТА!

чене; 19.09 - Виноградец, концерт „Всички заедно на мегдана“; 24.09 - Сдружение „Загорovo“ откри новоизградената детска площадка в с. Ковачево с голям концерт; 27.09 - Първи фестивал на смокинята във Ветрен дол; 28.09 - в Карабунар, празник на читалището „Не се гаси, туй що не гасне“; 29.09.2014 г. в село Бошуля се състоя възпоменателна вечер, посветена на дългогодишния читалищен деец и учител Маргарита Венчева и на 30.09 завършихме с фотосесия на празника по случай 50 год. юбилей на самодейните групи във

Наши партньори са кметствата и читалищните настоятелства в населените места в общината и ръководителите на самодейните групи.

Благодарим ви приятели! Благодарим на Виктория Петрова и ТФ „Елидерче“ за активното им участие, на Йордан Зеленгоров и момичетата от „Загоровче“, на ЖФГ при читалище „Пробуда“ гр. Септември с ръководител Здравко Николов, на ТА „Мераклии“ с ръководител Светослав Дончев.

Благодарности за младата певица Цветелина Николова, за БШ-

Представители на Гражданско сдружение „Загорovo“ се срещнаха

през изминалата седмица с екипа на ЦДГ „Щасливо детство“ с. Ковачево. Повод за срещата бе желанието ни да представим Сдружението и неговата дейност пред работещите в детската градина, да доставим радост на децата, като подарим така необходимите за всяка детска градина забавни игри. Важно за нас бе да чуем и за проблемите на екипа. Госпожа Христина Михайлова, директор на детското заведение, бе изключително гостоприемна. Ние, от „Загорovo“ представихме дейността и целите на сдружението, чрез кратка презентация, а от екипа на госпожа Михайлова разбрахме за това какво ги вълнува и какви проблеми имат – това е една от големите детски градини в общината. В момента се посещава от 52 деца, разделени в две групи,

а на бюрото на директора лежат още 40 молби, които е невъзможно да

се удовлетворят, поради липса на свободни помещения. Всички сме убедени във важността на предучилищното обучение и грижата за децата, но до момента никой дори не е изслушал екипа. Детската градина се помещава в стара сграда, но не си мислете, че хората тук са се оставили на течението. Напротив, с желание, труд и фантазия са естетизирали средата, в която се обучават децата. Колективът ежедневно преодолява и други трудности и ние, от Сдружение „Загорovo“ се надяваме да продължим да помагаме на този трудолюбив и сплотен екип.

Денят на срещата ни съвпадна с християнският празник „Вяра, Надежда и Любов“ и беше приятно да видим хора посветили се на децата с толкова всеотдайност!

Благотворително

През месеците ноември и декември Гражданско сдружение „Загорovo“ съвместно с Общински младежки дом и читалище „Отец Паисий – 1910“ ще организира два благотворителни концерта в помощ на Славянка Тонева, от с. Семчиново и малката Ивалена Вучоглавска от с. Виноградец

Славянка Тонева е на 18 години, за нещастие на 12.04.2014 г. тя претърпя тежък пътен инци-

Нека да помогнем!

IBAN: BG81 PIRB 7388 1604 8300 99
PIRAEUS BANK

Славянка Георгиева Тонева

дент. Момичето премина през няколко тежки операции, в момента си е в къщи, а се нуждае от оперативно лечение и рехабилитация, струващи непосилна за семейството сума.

Благотворителният концерт в полза на Славянка ще се проведе на 21 ноември.

Малката Ивалена е само на 6 години и страда от изключително рядко и тежко заболяване - АВТОИМУННИ ЕПИЛЕПСИЯ И ЗАХАРЕН ДИАБЕТ ТИП 1.

Нормалното количество антигела в организма е 5, а нейните са над 2000.

Нека да помогнем!

IBAN: BG38 UBBS 8002 1099 7611 30
BIC: UBBS BGSF
Ивалена

Антителата увреждат мозъка, щитовидната жлеза и панкреаса.

В борбата за живота на Ивалина се включват лекари от четири столични болници. Детето е имало по 300 епилептични припадъка на ден, които след усилията на лекарите са намалели до 30. Лекарите в България са направили всичко по силите си, но вече са безсилни и родителите и са потърсили лечение в чужбина. В Института по имунология и клинична биология „Д-р Клеар“ в Мюнхен/Германия/ е проведен курс на лечение на Ивка, който оказал благоприятно влияние върху състоянието ѝ.

В края на ноември 2014 година Ивка трябва да замине отново и да се подложи на същата процедура, която струва 14 000 лв. - сума непосилна за нейното семейство.

Фондът за лечение на деца в чужбина е отказал да отпусне сумата и семейството е принудено да събере сумата с помощта на благотелители.

Благотворителният концерт в полза на Ивалена ще се проведе в края на месец декември.

И ДВАТА СЛУЧАЯ СА ИЗКЛЮЧИТЕЛНО ТЕЖКИ, САМО ЧОВЕШКОТО СЪПРИЧАСТИЕ И ЖЕЛАНИЕТО НИ ЗА ПОМОЩ МОГАТ ДА ОБЛЕКЧАТ СТРАДАНИЕТО НА ТЕЗИ ХОРА.

ПРАКТИЧЕСКИ НАСОКИ ЗА ОПАЗВАНЕ НА НАЦИОНАЛНИТЕ СТАНДАРТИ

Почвата е един от най-важните природни ресурси. Тя се характеризира със своята мултифункционална способност, като продуктивна, буферна, носеща, филтрираща, източник на суровини, осигуряване на екологично равновесие в екосистемата. Използването на този ресурс трябва да бъде съчетано с опазването му, при което следва да се отчитат нуждите и на идните поколения.

Важно е да се знае от всеки земеделски производител какво е състоянието на почвите в обработваните площи и какви изменения и увреждания могат да се получат при неправилно стопанисване.

Въведените национални стандарти дават конкретни практически насоки за опазване на почвите.

Национален стандарт 1 разглежда въпросите, свързани с практически решения по опазване на почвата от ерозия. Из-

вестно е, че повече от 60% от територията на България е засегната в различна степен от ерозионни процеси.

В най-южните части на страната, Предбалкана и Лудогорието подложена на ветрова и водна ерозия достигат до 70%. Средногодишната почвена загуба е 12,256 тона на хетар. Нека разгледаме най-важните комплексни мерки залегнали в стандарт 1:

- Въвеждане на противоерозионно сеитбообращение. В състава на културите, включени в сеитбообращението, се увеличава относителният дял на културите със слята повърхност – пшеница, ечемик, ръж, овес и многогодишни треви.

- Осигуряване с редуване на парцели с окопни култури с парцели, заети с култури със слята повърхност.

- Върху парцели с много висок ерозионен риск не се включват окопни култури в сеитбообращението.

- Подходящи обработки, при които на повърхността на почвата се запазва около 70% от растителните остатъци.

- Противоерозионните мероприятия при трайните насаждения изискват затревяване на междуредиата през едно или две, в зависимост от наклона и противоерозионната устойчивост на почвите.

- Мулсирането и зеленото торене на овощните градини имат същия

ефект, а и допринасят за увеличаване на органичното вещество в почвата. Това може да се постигне чрез прокарване на канавки в междуредието на насаждението, запълнени с растителни отпадъци.

Зеленото торене представлява зораване на свежа растителна маса за обогатяване на почвата с органично вещество и повишаване на почвеното плодородие.

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ 1.2

Отглеждането на земеделски култури се забранява на крайречни площи на отстояние най-малко 5 метра от брега на реката. Крайречните местообитания се характеризират с разнообразие от дървесни, храстови и тревни общества, които формират непрекъснатата ивица по протежение на речното корито с ширина 5-10 метра. Поддържането на крайречните местообитания предпазва от ерозия речните брегове, намалява разходите за защита от наводнения, намалява крайбрежната ерозия, намалява замърсяването на реките с агрохимикали от земеделските земи и увеличава биоразнообразието.

НАЦИОНАЛЕН СТАНДАРТ 1.3

Задължително е запазването и поддържането на съществуващите трайни тераси в блока на земеделското стопанство. Най-широко разпространеното хидротехническо

мероприятие в обработваемите земи е терасирането, в зависимост от характера на терена, интензивността на ерозията и начина на използване на земята се изграждат няколко вида тераси:

- Гребеновидните или валови тераси представляват малки земни насипи, разположени напречно на склона. Изграждат се на терени с по-малък наклон и са подходящи за отглеждане на полски култури

- Наорните тераси са лесно изпълними, представляват изкуствени слогове и се изграждат при терени с наклон 8-10° за отглеждане на полски култури.

Тераси се изграждат при терени с наклон над 7-8°, изграждането при тях е с откос/бряг/ и плато, като откосите се правят земни с машини или зидани. Когато платото е хоризонтално и по-тясно то се използва за трайни насаждения, а когато е наклонено то е по-широко и се използва за култури със слята повърхност.

В заключение можем да отбележим, че ерозията е сериозен разрушителен процес, чрез който почвата се отнася в резултат на въздействието на водата и вятъра. В България това е един от най-интензивните, широко разпространен деградационен процес, нанасящ невъзвратими увреждания на почвата.

Слежба

АГРОЦЕНТЪР
ТОРБАНОВИ

КЪРЛЕЖИТЕ СА ОПАСНИ

Всяка година, хиляди кучета биват заразени с опасни и изтощавачи заболявания, които се пренасят от кърлежи. Такива са – бабезиоза, ерлихиоза, лаймска болест, анаплазмоза и др. Въпреки, че могат да се лекуват, тези заболявания могат да предизвикат сериозни проблеми и евентуално смърт, ако останат неоткрити навреме и нелекувани. Някои от тези заболявания могат да бъдат предадени и на човек.

Повече за кърлежите:

- В Европа се срещат над 15 различни вида кърлежи

- Могат да бъдат открити навсякъде – от гъстите гори – до градските паркове

- Кърлежите се качват на тревата и растенията и протягат крачетата си, за да усетят преминаващите гостоприемници. Когато покрай тях премине топлокръвно животно, те се качват върху него, прикрепват се върху кожата му и започват да се хранят.

- Някои кърлежи живеят в домовете, съвсем близо до техните гостоприемници

- Сезона на кърлежите в България – от ранна пролет до късна есен,

- Един кърлеж може да живее до 4 години

Как кърлежите могат да заразят вашето куче

Кърлежите се прикачват към кучето и започват да се хранят с кръв. По време на храненето, слюнката на кърлежа пренася микробите, отговорни за заболяванията, които могат да преминат в тялото на кучето и кръвта му. По този начин кърлежите пренасят заболявания. Колкото по-дълго е прикрепен кърлежът към кучето, толкова по-голям е рискът от заболяване. Кърлежите се откриват трудно, преди да се напият с кръв, а признаци на заболяване могат да не се наблюдават преди от седем до двадесет и един дни от

ухапването.

Предпазване от кърлежи

Първото и най-важно условие – проверявайте кучето си редовно, след всяка разходка, особено по време на сезона на кърлежите. Това става най-лесно като преминете с пръсти по козината

му, прилагайки достатъчен натиск, за да усетите всяка малка неравност. Ако усетите такава, разгърнете козината, за да видите каква е.

Как да отстраните кърлеж:

Кърлежите се премахват с пинсети, или устройство за премахване.

- Прихваанете кърлежа до главата, или устата, точно там, където се забива в кожата.

- Не хващайте кърлежа за тялото. С бърз, но нежен натиск, издърпайте кърлежа от кожата.

- Не стискайте кърлежа и не го въртете – дърпайте директно нагоре.

- Не използвайте пръстите си, за да извадите или изхвърлите кърлежа

- Най-добре за помощ се обърнете към вашия ветеринарен лекар

След ухапване от кърлеж наблюдавайте вашия любимец за следните симптоми: неустойчивост, отслабване, възпаление на ставите, трудности при движение, треска, апатия, повръщане, диария.

И не забравяйте да използвате препарати против кърлежи!

ЗАСАЖДАНЕ И ГРИЖИ ЗА КИВИТО

Киви може да засадите почти през цялата година. Според времето и състоянието на разсада се променят и изискванията.

КАК СЕ ЗАЗИМЯВА

Когато разсадът е в спящо състояние и се засажда през есента и февруари, той е без листа. Тук най-важното е разсадът да се загърли с 15-20 см пръст, за да не измръзне през зимата. Стеблото също трябва да се зазими, като се увие с вълнени и други изолационни материали (без nylon). Друг вариант е стеблото да се откачи от асмалка, да се навие и да се зарови на 10-15 см в почвата. Това може да се приложи и в края на първата година, а в някои случаи и по-късно. Около средата на март откриваме стеблото и отгребваме затрупаното с пръст растение.

ПОЛИВАНЕ

Поливането през първата година е много важно. Кивито е култура, която изисква сериозни поливки. Необходимо е да се поддържа умерена влажност на почвата. Тук най-често се греша.

Едни стопани преовлажняват почвата особено през пролетните месеци. В резултат на това растенията започват да жълтеят. Ако преовлажняването продължи, те загиват.

Добър показател за нуждата от напояване са листата. Когато са в хоризонтално положение или изправени, няма нужда от поливка. А когато увиснат, това е знак, че поливането е закъсняло.

Някои стопани поливат с малки количество вода и така горният слой изглежда влажен, а почвата около корените е суха. Колкото по-голяма е сухата и по-високи са температурите през лятото, толкова по-обилно трябва да се полива. Иначе растенията изсъхват.

Друг сериозен пропуск през първата година на засаждането е липсата на засенчване през горещите летни месеци.

Накратко: когато се

засажда разсад, висок над 1 метър поливането е почти ежедневно, а понякога и двукратно през деня. Разбира се, решението за това зависи от климатичните условия – вятър, слънце, състояние на почвата (тежка, лека, пясъчлива, глинена

и т.н.). Оросяването в сутрешните и вечерни часове е особено благоприятно. Необходимо е поливките в началото на септември да се разреждат и да се преустанови торенето с амониева селитра, за да може растенията да узреят и да се подготвят за зимата.

КАКВИ СОРТОВЕ ДА СЕ ЗАСАДЯТ?

Най-добър е сортът Хейуърд, който е най-едър

и плодовете му стигат до 120 грама. Сортът Бруно също е много добър. Той е по-родовит и по-студоустойчив. За високопланинските райони е подходящ сортът Аргута. Той е дребен, без власинки и се консумира без да се бели. Двуполов е, тоест може да се отглежда самостоятелно. Цветовете се самооплождат. Някои търговци, предимно вносители на киви, не посочват тази особеност на Аргута, в резултат на което стопаните се разочароват от дребните плодове.

Вече се произвежда и саксиено киви (Исай), което се отглежда в 10-литрови саксии. То е двуполово, с голи плодове без власинки и се консумира без да се бели. Подходящ е за терасно отглеждане.

На пазара се предлага разсад в различна възраст – от няколко месеца до няколко годишен. Колкото е по-възрастен, толкова по-добре. За съжаление недобросъвестни производители предлагат семеначета, които обикновено въстпят в плододаване късно – след 9-10 г. и обикновено са мъжки.

ТАЛОН ЗА ГРАЖДАНСКА ОБЯВА

Име, фамилия .....
Адрес .....
Текст .....

Попълнете и изпратете талона в редакцията на вестник „Загорovo“

e-mail: zagorovo@gmail.com

ул. „Симеон Велики“ №0 /Сладкарница „Загоре“

За достоверността на обявата отговорност носи лично подателят.

ЗЛАТОГРАДСКА НОСИЯ

ОТ КОЛЕКЦИЯ „СТОЯН ГЕОРГИЕВ“

Носията от златоградския район е съставена от седем части – риза, елек, антерия, престилка, тестемел /забрадка/ с метална украса наречена тепелик и ръчно плетени чорапи.

Женската риза е туникообразна, скроена от ръчно тъкано платно от памук и хасе. Ризата е скроена от две части: горната - предница и гръб до талията от хасе; долната част – от четири прави плата, като двата странични са набрани в талията. Близо до съединителните шевове на основните платове ризата е декорирана с плътни червени и жълти кенари.

Елечето с ръкави, което се облича непосредствено върху ризата е от фабричен плат – басма с щампа. Елекът е скроен от основен прав плат-майка, който е прехвърлен

през рамената и служи за предница и гръб, и е втален. Ръкавът е право прикачен, събран в тесен маншет. Декорацията е от цветни тегели.

Антерията /сая/ е от фабричен, памучен плат - басма, украсена с щампа на цвета. Ръкавът е право прикачен, удължен с допълнително парче плат. Пазвата е правоъгълна, дълбока. От нея до долу дрехата е отворена. Декорация: Върху тъмно червен фон са щамповани цветя в синьо, бяло и зелено. Пазвата, процепите по ръкавите и предния разрез са обточени с черен гайтан, а по задната част под талията – с черна фабрична дантела. На височината на процепа, от вътрешната част на ръкава – подплата от червена на бели цветя басма.

Престилката е изтъкана от фино изпледена

вълна и памук. В долния край е украсена с фриз от геометрични орнаменти в червено, жълто, бяло, синьо, зелено, розово, бордо, изработен във вадена техника.

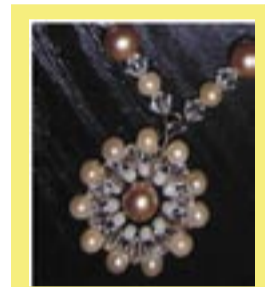
Забрадка /тестемел/ с метална украса – тепелик, е изработена от памук. Тестемелът се състои от два защитни плата. Полето е бяло, обиколено с плътни кенари по четирите ръба в червено, синьо, зелено, жълто и черно.

Тепеликът е с диаметър 12 см., кръгъл диск с изобразена в центъра осмолъчна розета, около която са изчукани дребни стилизирани растителни орнаменти и завършва с прикрепена окловръст към него верижка от лятни сегменти и дребни монети. Костюмът е от края на XIX в.

МАГИЯТА НА БЪЛГАРСКИТЕ РЪЦЕ

Знаете ли колко талантиви хора живеят около нас? Ако се огледаме ще ги открием, но увлечени от ежедневието, ние оставяме красотата незабелязана и това, което правят – неоченено. Отместваме изсъхналите листа на безразличието, изтупваме прахта, оставена от инертността и те блясват – две, на пръв поглед, обикновени момичета.

Бижутата, които ще видите, са изработени от Валентина Петрова - Шуманова.

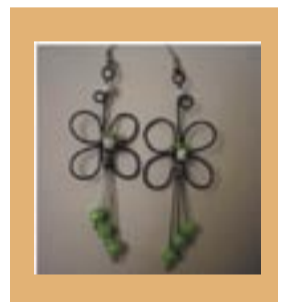
изкуствата и сръчността на нацията са живи. Това, което излиза изпод злат-

Валентина Петрова - Шуманова

ните ръце на българката е удивително и несравнимо, и показателно, че времето, в което живеем не е бездуховно и занаятите никога не са замирал.

За изработката на

бижутата, Валя сподели, че се използват както готови елементи, така и доста ръчен труд - свиване на метала, оформяне на фигурки. И много, много

манова.

Валя е млад и интелигентен човек, работи и живее в с. Карабунар.

Завършила е ПУ „Павел Хилендарски“, гр. Пловдив, специалност Педагогика.

Интересите на Валя са разнообразни. Любова, с която младата жена говори за българските занаяти, майсторството на изработката са показателни, че традициите,

МАРГАРИТА ОГНЯНОВА ЧИЛЕВА /МИМИ/

Родена на 21.06.1990 г. в гр. Пазарджик, живее в с. Карабунар, общ. Септември.

Завършила е ПГХХТ, специалност екология. Рисува и се занимава с

приложно изкуство от времето, когато учи в основното училище в Карабунар. Интересите и са разностранни – занимава се с фотография, работи с природни материали, обича да експерименти-

ра. През 2012 г. участва в проект „Art integration“, по който се провеждат три курса – фотография, рисуване и стенопис. Това я мотивира да работи активно и да се наслаждава на хобито си. Отворен за контакти, положително настроен към живота млад човек. Срещите с Мими носят удоволствие и положителни емоции. Предлагаме ви да се полюбувате на творбите, за да се заредите с малко житейски оптимизъм!

АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

Севдалина Попова
Иванка Кърджийска
Милиан Коев
Гинка Балабанова
Митко Недков

ЗА ДОБРИНАТА ВЪЗРАСТОВА ГРАНИЦА НЯМА

Из живота на един пенсионерски клуб

Всяка година пенсионерите от клуб „Вяра“, с. Виноградец изненадват децата от детските домове във Ветрен и Лесичево за Деня на детето, като им носят лакомства, дрешки, чорапки или играчки, не забравят малчуганите за Нова година. Изработват мартенички и за децата от ЦДГ във Виноградец. Изключително активни са пенсионерите и във всяко мероприятие на кметството и читалището, към

което имат група за автентичен фолклор. „Живее за песента, за нашата звучна и неповторима тракийска песен. Тя ми остана, за нея живея“ - сподели 85-годишната баба Мария Крушарова. И запя, със звучния си

и невероятен глас, тежка жътварска песен. Всич-

ко в селото се случва с помощта на кмета г-жа Благова, която ги подкрепя във всяко начинание и пенсионерите са изключително благодарни за това. Изненадаха ни с духа, който носеха, с активността, която проявяваха. И си пожелахме всичко това да има приемственост от младите хора. Да носят техния дух и ценностна система. Да съхранят доброто, въпреки негодите, които поднася животът. За да останем човеци! Пожелаваме на пенсионерски клуб „Вяра“, с. Виноградец, здраве и нови ползотворни идеи!

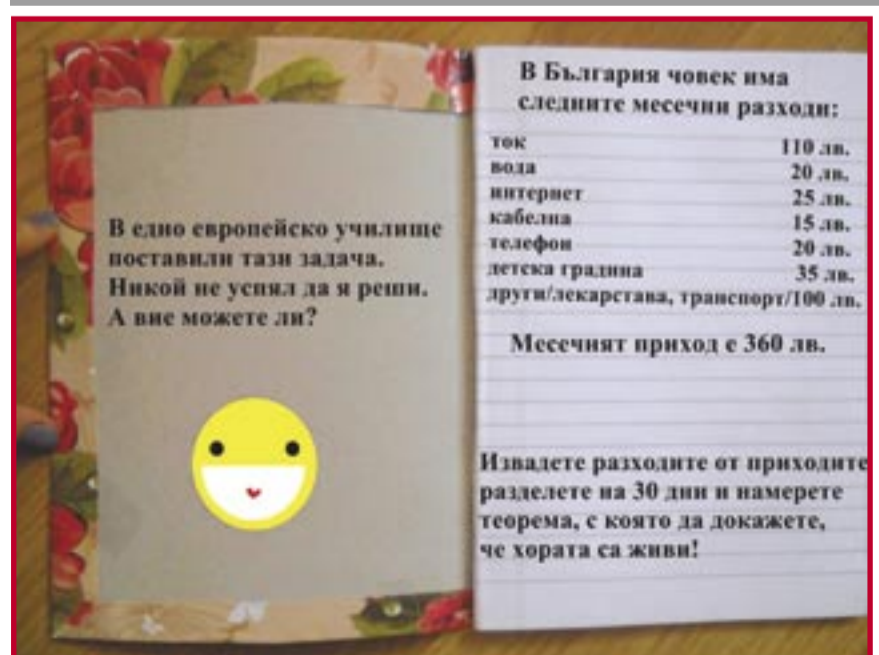
ХУМОР

ЦЕНАТА НА МАЙСТОРА

(Н. Песешкиан ; Из "Търговецът и папагалът")

Тракторът на един селянин се повредил. Той и приятелите му се опитвали да го поправят, но без успех. Накрая селянинът се принудил да извика майстор. Той включил стартера, повдигнал капака на мотора и съвсем внимателно огледал всичко. После взел един чук, и ударил с него един-единствен път върху определено място на двигателя и тракторът тръгнал. Моторът забръмчал като че никога не е бил развален. Но когато получил сметката, селянинът се изненадал и ядосал:

- Какво? Искаш 50 долара само за един удар с чук?
- Скъпи приятелю – отвърнал майстора, – ударът с чук струва 1 долар. Но искам още 49 долара за това, че знам къде точно трябва да ударя.

***

Мъж закарва Трабант-а си на сервиз и казва:

- Искам да му поставите дискови спирачки.

- Десет лева.

- Искам да му сложите и двигател от Ферари.

- Десет лева.

- И тунинг вътре и вън.

- Десет лева.

Мъжът пита смаяно:

Бъзикате ме!

Майсторът отговаря:

- Ами ти пръв започна!

***

Малко дете отишло с майка си на гости при роднини. Погостували, похапнали и се върнали в къщи. Бабата, заинтригувана, попитала:

- Ванче, къде баба ходихте на гости?

- При една баба с много сложно име

- Е, и как се казваше бабата
- Амиии, името беше вкусно и се слагаше в буркан-бързичко уточнило детето, тъй като бабата се казвала Ягода.